

вості суб'єкту злочину, пов'язані з характером і змістом виконуваних нею функцій. Одержувати хабар може лише службова особа, тоді як суб'єктом іншого злочину може бути і особа, яку не наділено владними повноваженнями.

Література:

1. Камлик М.І., Гега П.Т., Білецький В.О. Про прояви організованої злочинності у виробничій та управлінській сферах економіки / М.І. Камлик, П.Т. Гега, В.О. Білецький // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика): Наук.-практ. журнал. — К., 2009. — № 1. — С.21.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

3. Конституція України: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

4. Лопашенко Н.А. Экономическая преступность: понятие, социальная опасность, некоторые проблемы и пути их решения / Н.А. Лопашенко // Организованная преступность и коррупция. Исследования, обзоры, информация. — 2008. — № 2. — С.12-16.

5. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 р. № 3206-VI : [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

6. Юшко А. Правові аспекти ротатії кадрів як один із шляхів запобігання корупції / А. Юшко // Право України. — 2011. — №7. — С.74-76.

7. Коржанський М.Й. Науковий коментар Кримінального кодексу України. — К.: Атіка-Академія-Ельга-Н, 2005. — 555 с.

Григоренко А. О.

(наук. кер. — викл. Ланін С.С.)

студентка IV курсу

факультету соціально-технічних наук та управління

ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний

університет імені академіка Юрія Бугая»

Полтавський інститут бізнесу

ТЕНДЕНЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВІВ РАСИЗМУ, КСЕНОФОБІЇ ТА НЕТЕРПИМОСТІ В УКРАЇНІ

В українському суспільстві упродовж останніх років спостерігалася стабілізація рівня етнонаціональної толерантності. Однак тенденції, що зумовлюють наявність у суспільстві різних проявів ксенофобії, расизму та нетерпимості, залишились невирішеними. Значний потенціал їх активізації прослідковується і на даний момент. Зокрема, це: наявність у масовій свідомості ксенофобських стереотипів, розпалювання ворожнечі у засобах масової інформації, поширення нетерпимості у інтернет-мережі та правого радикалізму у молодіжному і, зокрема, у футбольному, середовищі, проявів расизму та зростання кількості постраждалих від них людей.

Натомість державна політика з протидії расизму, ксенофобії та нетерпимості носить в цілому декларативний характер, що проявляється, як правило, у запереченні наявності або применшенні масштабів поширення та значущості відповідних негативних тенденцій у суспільстві та невиконанні рекомендацій міжнародних інституцій та взятих Україною на себе зобов'язань з питань протидії проявів расизму, ксенофобії та інших форм нетерпимості.

На жаль вітчизняні правоохоронні органи не лише не здійснюють активних заходів з протидії нетерпимості в українському суспільстві, а самі є активним суб'єктом проявів дискримінації. Натомість, до діяльності правоохоронних органів повинні висуватись високі вимоги щодо неухильного дотримання принципів толерантності та прав людини [5, с.74].

Вітчизняними правозахисниками констатується зростання в лавах працівників МВС проявів ксенофобії, агресії щодо іноземців, а також використання «мови ворожнечі» в публікаціях інформаційних ресурсів МВС. Поширеною також залишається практика етнічного профайлінгу (затримання, перевірка документів тощо на підставі расової чи етнічної приналежності) у діяльності вітчизняних правоохоронних органів, що розцінюється як форма дискримінації в європейській правовій системі. Чітке визначення та заборона використання етнічного профайлінгу у вітчизняному нормативно-правовому полі досі відсутні попри рекомендацію Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (ЕКРН) [1].

Ігнорування мотивів нетерпимості при кваліфікації злочинів стосовно іноземців призводить до невідповідності заяв представників МВС про спад міжетнічної та расової нетерпимості реальній ситуації у суспільстві. Низький рівень статистичних показників злочинів, здійснених на ґрунті нетерпимості зумовлений, з одного боку схильністю правоохоронних органів кваліфікувати подібні злочини як хуліганство та ігнорувати наявність мотивів міжнаціональної та расової нетерпимості; з іншого – поширеною практикою не звертання потерпілих до правоохоронних органів з причини недовіри до них, або власного нелегального статусу.

Пропагування міжетнічної та расової нетерпимості в мережі Інтернет активно використовується у сучасному світі, і, зокрема, в Україні. Серед тенденцій поширення нетерпимості у вітчизняному сегменті Інтернету можна виокремити два напрями:

— поширення стереотипів ксенофобії та нетерпимості серед користувачів у сегменті суспільно-політичного дискурсу в мережі Інтернет;

— зростання кількості інтернет-сайтів, що пропагують ксенофобію, міжетнічну та расову нетерпимість. Інтернет стає ефективним засобом вербування нових членів до ультраправих організацій, а також організації та координації їх діяльності [5, с.84].

Складність контролю та відстеження проявів нетерпимості в Інтернеті, зокрема, в соціальних мережах, зумовлено поширеною практикою знаходження їх серверів поза межами України, а відтак — притягнути авторів

забороненого контенту до кримінальної відповідальності практично не можливо. Відтак, питання ефективності протидії проявам нетерпимості в мережі Інтернет безпосередньо залежить від налагодження співпраці з провайдером, футбольними клубами та міжнародної співпраці у цій сфері.

Характерною рисою сучасного молодіжного правого радикалізму є його взаємопроникнення із середовищем футбольних вболівальників, що зумовило зростання проявів расизму на вітчизняних стадіонах, зокрема: сутичках між футбольними вболівальниками, демонстраціях на стадіонах забороненої УЄФА символіки тощо. Ці та інші прояви нетерпимості і расизму тягнуть за собою штрафні санкції з боку УЄФА у тому числі й заборонку проведення матчів.

Іншим прикладом ігнорування наявності мотивів расової, етнічної та національної нетерпимості є характер кваліфікації злочинів таких як вандалізм культових споруд, місць поховань, пам'ятників війни, цілеспрямоване пошкодження майна представників певних груп тощо. Зокрема, подібні правопорушення кваліфікуються як хуліганство і на практиці мотиви нетерпимості, передбачені статтею 67 Кримінального Кодексу України «вчинення злочину на ґрунті расової, національної чи релігійної ворожнечі або розбрату» з переліку обставин, які обтяжують покарання не використовуються [3].

Попри зростання кількості злочинів, скоєних стосовно іноземців в Україні досі не здійснюється офіційний, науково обґрунтований збір та облік статистичних даних про кількість злочинів на ґрунті нетерпимості та кількість потерпілих від них, а також, точних даних стосовно випадків розпалювання нетерпимості. Відсутність комплексної та достовірної інформації у цій галузі не дає можливості здійснювати аналіз характеру, масштабу поширення та динаміки злочинності на ґрунті нетерпимості, а відтак — здійснювати ефективні заходи профілактики та розслідування протиправних дій на ґрунті нетерпимості.

Покращенню ситуації може сприяти координація та взаємодія вітчизняних правоохоронних органів з громадськими організаціями, що здійснюють моніторинг проявів расизму, ксенофобії та інших форм нетерпимості в українському суспільстві, здійснюють активну діяльність та накопичили значний досвід у сфері протидії цим явищам українського суспільства [4]. Однак в Україні досі конструктивний потенціал співпраці органів державної влади з вітчизняними та міжнародними громадськими організаціями у справі протидії проявам расизму, ксенофобії та нетерпимості значною мірою ігнорується. На державному рівні не існує жодної програми підвищення рівня толерантності в суспільстві та комплексного законодавства щодо державної політики протидії дискримінації на расовому та етнічному ґрунті зокрема.

Ефективність державної політики залежить від інституційних механізмів її реалізації у зазначеній сфері, вдосконалення вітчизняного законодавства

відповідно до міжнародних вимог та досвіду протидії расизму, ксенофобії та іншим формам нетерпимості. Для досягнення зазначеного необхідно перш за все розглянути можливість створення нових інституційних структур з протидії проявам расизму, ксенофобії та нетерпимості в українському суспільстві. Не менш важливою є необхідність активізувати співпрацю з вітчизняними та міжнародними громадськими організаціями, що здійснюють свою діяльність у сфері протидії проявам ксенофобії, расизму та нетерпимості.

Література:

1. Конвенція ООН «Про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» від 09 грудня 1948 року: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Конституція України: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості» від 05.11.2009 р. № 1707-VI: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Протидія ксенофобії в Україні: законодавчі аспекти та адвокатська практика. Навчально-практичний посібник / Дроздов О.М., Стебелев А.М., Кравчун А.С., Гончаров М.С. — Київ, 2012. — 285 с.

Дерій О.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

Одна з важливих проблем, від вирішення якої залежать перспективи соціально-економічного розвитку країни, — формування та використання трудового потенціалу найбільш продуктивної частини населення — молодих спеціалістів, випускників вищих навчальних закладів. Вирішення її передбачає досягнення розумного балансу між економічною та соціальною функціями вищої освіти. Сьогодні, на жаль, суспільство витрачає значну кількість коштів на підготовку спеціалістів, які потім залишаються незатребуваними державою.

Безробіття, з яким стикаються випускники з вищою освітою в пошуках першого робочого місця після завершення навчання, як відомо,